

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Регіональна економічна і соціальна географія

обов'язкова

Освітня програма ОП "Географія"; ОП "Середня освіта (Географія)"

Спеціальність 106 "Географія"; 014 "Середня освіта (Географія)"

Галузь знань 10 "Природничі науки", 01 "Освіта"

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

географічний факультет

Мова навчання українська

Розробник: Цепенда Микола Михайлович, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, кандидат географічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів) <http://ecogeo.cv.ua/цепенда-микола-михайлович/>

Контактний тел. +380505613761

E-mail: m.tsependa@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=172>

Консультації Очні консультації: п'ятниця з 14.00 до 15.00
Онлайн-консультації: понеділок та середа з 14.00 до 15.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Регіональна економічна та соціальна географія – одна із найважливіших дисциплін у системі географічного навчання. Зміст курсу покликаний озброїти майбутніх фахівців географічними знаннями та розумінням складних явищ і процесів розвитку окремих країн та регіонів світу.

Одна з особливостей дисципліни "Регіональна економічна та соціальна географія" – її тісний зв'язок із сучасністю, з політичними та економічними подіями, що виникають у світі, в окремих регіонах та країнах. Таким чином, навчальна дисципліна відіграє значну роль у формуванні світогляду та тісно пов'язана з суспільними та фізико-географічними дисциплінами.

Зміст та структура програми курсу зумовлені необхідністю вивчення глибоких змін у світовій політиці та економіці, процесів глобалізації та інтеграції, а також досягнень географічної науки.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх фахівців з географії знань про становлення, розвиток і розміщення історико-географічних районів світу, регіональні відмінності у рівнях соціально-економічного розвитку країн, економіко-географічні особливості розвитку країн світу, рівні і характер економічної інтеграції країн світу тощо.

3. Пререквізити. Загальне землезнавство, Фізична географія материків і океанів, Географія населення і розселення.

4. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен навчитися складати опис історико-географічних районів світу, характеризувати регіональні відмінності у рівнях соціально-економічного розвитку різних типів країн, давати оцінку сучасного рівня і характеру економічної інтеграції країн, складати регіональні комплексні економіко- та соціально-географічні характеристики країн і окремих регіонів, давати аналіз регіональних економіко- і соціально-географічних закономірностей розвитку.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: теоретичні засади регіональної економічної і соціальної географії, стан суспільно-географічного розвитку країн світу на етапі становлення постіндустріальних та інформаційних суспільства, проблеми їх розвитку, особливості інтеграції і формування галузево-територіальних структур, а також існуючі зв'язки та перспективи їх розвитку з Україною;

вміти: аналізувати галузево-територіальну структуру країн в період встановлення постіндустріального, інформаційного суспільства, суспільно-географічні проблеми їх розвитку; визначати місце країн на економічній і політичній карті світу; порівнювати рівень суспільно-географічного розвитку країн та характеризувати їх територіальні відмінності; встановлювати взаємозв'язок між тенденціями розвитку країн та усіма підсистемами суспільства й природним довкіллям, пояснювати тенденції розвитку країн.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Регіональна економічна та соціальна географія												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5-й / 6-й	4/4	240 (120 – у I-му семестрі, 120 – у II-му)	2	24 / 30	36 / 30			60 / 60		іспит / іспит
Заочна	3	5-й / 6-й	4/4	240 (120 – у I-му семестрі, 120 – у II-му)	2	6 / 6	6 / 6			108 / 108		іспит / іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Семестр I												
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Регіональна економічна та соціальна географія як наука											
Тема 1. Вступ до курсу "Регіональна економічна та соціальна географія"	8	2	2			4	12	2				10
Тема 2. Теоретичні основи регіональної економічної та соціальної географії	10	2	4			4	12	2				10
Тема 3. Політична карта світу	16	2	4			10	16		2			14
Тема 4. Систематизація країн світу	12	2	4			6	10					10
Тема 5. Районування у суспільній географії	14	2	4			8	10					10
Разом за змістовим модулем 1	60	10	18			32	60	4	2			54
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика регіонів Європи											
Тема 6. Суспільно-географічна характеристика Західної Європи.	14	4	4			6	16	2	2			12
Тема 7. Суспільно-географічна характеристика Північної Європи.	8	2	2			4	10					10
Тема 8. Суспільно-географічна характеристика Південної Європи.	12	2	4			6	10					10
Тема 9. Суспільно-географічна характеристика Східної (Центральної) Європи.	14	4	4			6	14		2			12
Тема 10. Суспільно-географічна характеристика Південно-Східної Європи.	12	2	4			6	10					10
Разом за змістовим модулем 2	60	14	18			28	60	2	4			54
Усього годин за семестр I	120	24	36			60	120	6	6			108

Семестр II												
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Суспільно-географічна характеристика регіонів Азії та Америки											
Тема 11. Суспільно-географічна характеристика Північної та Центральної Азії.	8	2	2			4	8					8
Тема 12. Суспільно-географічна характеристика Південно-Західної Азії.	8	2	2			4	8					8
Тема 13. Суспільно-географічна характеристика Південної Азії.	8	2	2			4	8					8
Тема 14. Суспільно-географічна характеристика Південно-Східної Азії.	8	2	2			4	8					8
Тема 15. Суспільно-географічна характеристика Східної Азії.	12	4	2			6	12	2	2			8
Тема 16. Суспільно-географічна характеристика Північної Америки.	10	2	4			4	10	2				8
Тема 17. Суспільно-географічна характеристика Середньої Америки.	8	2	2			4	8					8
Тема 18. Суспільно-географічна характеристика Південної Америки.	8	2	2			4	8					8
Разом за змістовим модулем 1	70	18	18			34	70	4	2			64
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Суспільно-географічна характеристика регіонів Африки; Австралії і Океанії											
Тема 19. Суспільно-географічна характеристика Північної Африки.	8	2	2			4	6					6
Тема 20. Суспільно-географічна характеристика Західної Африки.	8	2	2			4	10	2				8
Тема 21. Суспільно-географічна характеристика Центральної Африки.	8	2	2			4	8					8
Тема 22. Суспільно-географічна характеристика Східної Африки.	8	2	2			4	8					8
Тема 23. Суспільно-географічна характеристика Південної Африки.	8	2	2			4	8		2			6
Тема 24. Суспільно-географічна характеристика Австралії та Океанії.	10	2	2			6	10		2			8
Разом за змістовим модулем 2	50	12	12			26	50	2	4			44
Усього годин за семестр II	120	30	30			60	120	6	6			108
ВСЬОГО	240	54	66	-	-	120	240	12	12	-	-	216

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1	Методологія та методика регіональних суспільно-географічних досліджень
2	Закономи та закономірності регіональної економічної та соціальної географії
3	Залежні країни та території на політичній карті світу
4	Інноваційні та нестандартні типології й класифікації країн світу
5	Історико-географічне районування світу
6	Країнознавча характеристика Західної Європи.
7	Країнознавча характеристика Північної Європи.
8	Країнознавча характеристика Південної Європи.
9	Країнознавча характеристика Східної (Центральної) Європи.
10	Країнознавча характеристика Південно-Східної Європи.
11	Країнознавча характеристика Північної та Центральної Азії.
12	Країнознавча характеристика Південно-Західної Азії.
13	Країнознавча характеристика Південної Азії.
14	Країнознавча характеристика Південно-Східної Азії.
15	Країнознавча характеристика Східної Азії.
16	Країнознавча характеристика Північної Америки.
17	Країнознавча характеристика Середньої Америки.
18	Країнознавча характеристика Південної Америки.
19	Країнознавча характеристика Північної Африки.
20	Країнознавча характеристика Західної Африки.
21	Країнознавча характеристика Центральної Африки.
22	Країнознавча характеристика Східної Африки.
23	Країнознавча характеристика Південної Африки.
24	Країнознавча характеристика Австралії та Океанії.

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю:

- усне опитування;
- реферат;
- практична робота;
- тестування;
- тематична та модульна контрольна робота.

Форма підсумкового контролю – іспит.

Засоби оцінювання

- картографічні, аналітично-картографічні роботи;
- реферати;
- контрольні роботи.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Критерії оцінювання
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою	
Відмінно	A (90-100)	відмінно	Знання предмету міцні і глибокі, виходять за межі навчальних програм, підручників і навчальних посібників та носять науковий й інноваційний характер (самостійно на основі первинних знань, отриманих від педагога чи з підручника). Знання використовуються вільно. Студент детально знає теоретичний матеріал з предмету "Регіональної економічної і соціальної географії", уміє давати економіко-географічну окремих країнам і регіонам, розуміє сутність основних положень теорії та вільно їх трактує, оперує термінологією з курсу. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види завдань з курсу. Опрацював теми для самостійного вивчення.
	B (80-89)	дуже добре	Знання предмету міцні, глибокі і повні, знаходяться в межах підручників і навчальних посібників та носять науковий й інноваційний характер. Знання використовуються вільно. Студент знає теоретичний матеріал, уміє пояснити сутність основних понять регіональної економічної і соціальної географії. Знання в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Здатний самостійно складати нові, більш ефективні алгоритми діяльності для вирішення типових задач і завдань. На запитання відповідає.
Добре	C (70-79)	добре	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Все, що відноситься до попереднього пункту, виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику. Здатний виконувати засвоєні види діяльності та окремі операції на практиці. Виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить вірні рішення. Опрацював теми для самостійного вивчення.
	D (60-69)	задовільно	Знання предмету, в основному, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Знає основні теоретичні положення. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Відповідає на більшу частину запитань викладача. Опрацював теми для самостійного вивчення.
Задовільно	E (50-59)	достатньо	Знання предмету, в основному, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Все, що відноситься до попереднього пункту, виконує не повною мірою, однак виконав більшу частину тем для самостійного опрацювання. На більшу частину запитань викладача відповідає.
	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент погано володіє основами знань із курсу, не може пояснити основних понять, категорій, не виконав всіх практичних завдань.
Незадовільно	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	Основи курсу студентом не освоєні, практичні і самостійні завдання не виконані, знання не продемонстровані.

Розподіл балів, які отримують студенти

Семестр I

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Іспит	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	КР1	T6	T7	T8	T9	T10	КР2	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Семестр II

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)																Іспит	Сума
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2								
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	КР1	T19	T20	T21	T22	T23	T24	КР2	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	3	3	4	4	4		

T1, T2 ... T24 – теми змістових модулів,
 КР – модульні контрольні роботи.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Алисов Н.В. Экономическая и социальная география мира (общий обзор) / Н.В. Алисов, Б.С. Хореев. – М. : Гардарики, 2007. – 703 с.
2. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Безуглий В.В. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 704 с.
3. Безуглий В.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: Навч. посіб. Вид. 2-ге, доп., перероб. / Безуглий В.В., Козинець С.В. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 688 с.
4. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: Посіб. К.: ВЦ «Академія», 2003. 688 с.
5. Економічна і соціальна географія світу. Підручник. Вид. 2-е / За ред. Є. П. Качана. – Тернопіль: Астон, 1999. – 368 с.
6. Економічна і соціальна географія світу. Підручник / За ред. Б. Яценка. – К.: Арт.Ек, 1997. – 246 с.
7. Кусков А.С. Социально-экономическая и политическая география мира и России: учебно-справочное пособие для вузов / А. С. Кусков, О.В. Понукалина. - М. : КНОРУС, 2005. – 271 с.
8. Максаковский, В.П. Географическая картина мира: [В 2 кн.: Учебное пособие] Кн. 2: Региональная характеристика мира / В.П. Максаковский. - М.: Дрофа. – 2004. – 480 с.
9. Социально-экономическая география зарубежного мира: учебник для вузов / редкол.: И.М. Кузин и др. ; под ред. В. В. Вольского. – 3-е изд., испр. – М. : Дрофа, 2005. – 557 с.
10. Соціально-економічна географія світу / За ред. С. П. Кузика. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 256 с.
11. Цепенда М.М. Суверенні держави світу: суспільно-географічний довідник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю.Федьковича, 2018. 226 с.
12. Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. – К.: Либідь, 2000. – 416 с.

7.2. Допоміжна

1. Вступ до економічної і соціальної географії / А. П. Голіков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 320 с.
2. Максаковский В.П. Географическая картина мира: [В 2 кн.: Учебное пособие] Кн. 1: Общая характеристика мира / В.П. Максаковский. – М.: Дрофа, 2003. – 495 с.
3. Масляк П.О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. / Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. – К.: Лібра, 1996. – 328с.
4. Юрківський В.М. Країни світу / В.М. Юрківський. – К.: Либідь, 1999. – 368с.

8. Інформаційні ресурси

1. Countryeconomy : веб-сайт. URL : <https://countryeconomy.com>.
2. Econ Stats : The Economic Statistics and Indicators Database: веб-сайт. URL : <http://www.economywatch.com/economic-statistics>.
3. Eurostat : веб-сайт. URL : <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.
4. Human Development Reports: веб-сайт. URL : <http://hdr.undp.org/en/2018-update>.
5. International Labour Organization : веб-сайт. URL : <https://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm>.
6. NationMaster : веб-сайт. URL : <https://www.nationmaster.com>.
7. The International Monetary Fund (IMF) : веб-сайт. URL: <https://www.imf.org>.
8. The Observatory of Economic Complexity : веб-сайт. URL : <https://atlas.media.mit.edu>.
9. The World Factbook : веб-сайт. URL : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook>.
10. Trading Economics : веб-сайт. URL : <https://tradingeconomics.com>.
11. Trading Economics : веб-сайт. URL : <https://tradingeconomics.com>.
12. World Bank Open Data : веб-сайт. URL : <https://data.worldbank.org>.